

DZIENNIK

Departamentowy Łomżyński.

N. er 25.

Dnia 13. Czerwca 1812.

PREFEKT DEPARTAMENTU ŁOMŻYŃSKIEGO

Dekret Najjaśniejszego Pana w dniu 14. Stycznia r. b. w Dreźdnie zapadły, uzupełniający dawniejsze i ustanawiający nowe dla Władz Administracyjnych przepisy, dążące do zapobieżenia dezercyi Wojskowych, komunikując wszystkim Władzom Administracyjnym, zalecam nayszczególniej JPP. Wóytom i Burmistrzom, iżby poleconowawszy się o nowo włożonych na siebie obowiązkach nayscisłej do niego stosować się nieomieszkali.

LASOCKI.

WIEKZBICKI, S. J.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu

w Pałacu Naszym w Dreźdnie, dnia 14. Stycznia 1812.

FREDERYK AUGUST,

z Bożej ŁASKI KRÓL SASKI, Xiążę WARSZAWSKI etc.

Zważywszy iż chcąc skutecznie dezercyi w głąb Kraju Wojska Naszego Xięstwa Warszawskiego zapobiec, przepis Artykułu 47. Dekretu pod dniem 9. Maią 1808. uzupełnić potrzeba, zważywszy, iż spieszne wykonanie przepisów dążących do zapobieżenia dezercyom, konieczne jest potrzebném, zważywszy nakoniec, iż zamiar ten drogą Administracyją nayskuteczniej może bydź ściągnięty, na wniesienie Ministra Woyny i powysłuchaniu Naszey Rady Stanu, postanowiliśmy i stanowimy co następuje:

Artykuł 1.

Zostawiając w swojej mocy Prawo Komisji Rządzącej, karę tysiąca złotych polskich za przechowanie dezertera i dochodzenie onę w Sądach Kryminalnych stanowiące, wymierzenie i wykonanie kar niniejszym Dekretem wskazanych na Urzędników przekonanych o zaniebdanie śledzenia dezertarów, lub urlopników nie powracających na terminie wyjścia urlopu, Władzom Administracyjnym powierzamy.

Artykuł 2.

Skoro w pólku postrzeżono będzie, że żołnierz zbiegł, Półkownik to natychmiast zamelduje Generalowi kommanderującemu Departamentem, z którego zbieg jest rodem.

General tam kommanderujący wezwie niezwłocznie Prefekta, aby kazał śledzić i schwytanego przystawić do swego respective pólku.

Artykuł 3.

Takowe wezwanie odebrawszy Prefekt, winien jest natychmiast przesłać Podprefektowi właściwemu, a ten niezwłocznie wyda rozkaz do Wójta lub Burmistrza gminy, z której zbieg jest rodem, ażeby go śledzić i schwytawszy, do najbliższej wojskowej komendy odesłał, komenda wojskowa, odebrawszy zbiega, wyda przystawiającemu kwit z wyszczególnieniem imienia, nazwiska, lat, broni i pólku, do którego należy zbieg przesłany, o czym General kommanderujący w departamencie uwiadomionym przez Władze Cywilne będzie.

Artykuł 4.

Gdyby po ścisłym śledzeniu okazało się, iż zbieg nie znajduje się w gminie, natenczas Wójt lub Burmistrz przez Podprefekta donieść o tem Prefektowi, który Generala kommanderującego w Departamencie, a ten Półkownika uwiadomić o tem jest obowiązany.

Artykuł 5.

Gdyby po nastąpionym śledzeniu, kiedykolwiek jeszcze zbieg pokazal się w gminie, Wójt lub Burmistrz przytrzymać go natychmiast i stosownie do przepisów powyższego Artykułu 3. odesłać do najbliższej wojskowej komendy powinien.

Artykuł 6.

Gdyby z czasem dowiedzionem było, iż zbieg pod czas śledzenia był w gminie, lub później w gminie pokazawszy się, nie został przytrzymanym i odesłanym, natenczas General kommanderujący w Departamencie wezwie Prefekta o wymierzenie kary na Prezydenta, Burmistrza, lub Wójta, który zbiega niedbale śledził lub umyślnie zataił.

Ta kara za pierwszym zdarzeniem nie mniejsza, jak złotych trzysta, a nie większa jak złotych sześćset, a to stosownie do stanu i możności Urzędnika być powinna.

Prócz tego winny Urzędnik, obowiązany będzie wynagrodzić szkodę uczynioną pólkowi w efektach skarbowych przez zbiega.

Rzetelność zaś i obrachunek tej szkody przez Radę Gospodarczą podane, zaświadczą General kommanderujący w Departamencie i Dyrektor generalny popisów.

Jeżeli Urzędnik już raz ukarany za niedbalstwo podobnego przewinienia, i powtórnie dopuści się, natenczas prócz powyższej kary i wynagrodzenia pólkowi, oddalonym od Urzędu być powinien.

Jeżeli zaś pokaże się, iż powtórnie dezertera umyślnie zataił, oprócz kar Administracyjnych wyżey wymienionych, po kary Prawem Kryminalnem przepisane, do Sądu oddany będzie.

Artykuł 7.

Od ogłoszenia niniejszego Dekretu, żadne urlopy wojskowym wydawane nie będą, tylko z obowiązkiem dla okaziciela, aby przybyszy do gminy, do której zaurlupem udać się ma prawo, natychmiast zameldował się Władzy miejscowej, przedstawił Jey służący mu urlop, i o wizę onegoż prosił.

Artykuł 8.

Również zaleconem każdemu wojskowemu będzie, aby mając powracać do swego korpusu przed wyjściem z gminy, w której bawić się miał pozwolenie, zameldował się Władzy miejscowej i prosił, aby w dzień w którym chce z gminy wyjść, był przez Urzędnika miejscowego na urlopie jego zapisanym.

Artykuł 9.

Wojskowy, który bez wizy urlopu powyższemi Artykułami przepisanej powróci do korpusu, aresztem ośmiodniowym ukaranym będzie.

Artykuł 10.

W celu ułatwienia takowego porządku, Prezydent, Burmistrz, lub Wójt, oprócz ogólnej księgi ludności Dekretem Naszym dnia 18. Stycznia 1810. nakazanej, utrzymywać będzie listę oddzielną przybyszących do gminy za urlopem wojskowych, i w tej zapisze dzień, w którym przybyszący meldowali się, czas zamierzonego im urlopu, dzień, w którym oświadczyli, że chcą wychodzić z gminy.

Artykuł 11.

Gdyby urlopnik po wyszłym terminie urlopu, znajdował się ie-

szcze w gminie, a po wolenia w nię bawienia dłuższego nie okazał, Wójt lub Burmistrz przytrzyma go, i odeśle do najbliższey komendy woyskowej.

Artykuł 12.

Względem urlopnika, któryby dwa tygodnie przetrzymał urlop, Półkownik wyżey opisanym sposobem, zamelduje Generalowi kommanderującemu w Departamencie, a ten iako i Urzędnicy Administracyjni postąpią sobie we wszystkim, sposobem Artykułami 2. i 3. Dekretu niniejszego przepisany.

Artykuł 13.

W tym przypadku utrzymywana lista podług przepisu Artykułu 10. niniejszego Dekretu służyć będzie Wójtom, Burmistrzom, lub Prezydentom, do usprawiedliwienia weyścia urlopnika z gmin.

Artykuł 14.

Gdyby Wójt, Burmistrz, lub Prezydent, nie mógł udowodnić listą utrzymywac się mającą dopełnionych przez siebie, a niniejszym Dekretem przepisanych względem urlopników formalności, a ten nie stanawszy we dwa tygodnie po upłynionym terminie urlopu, był za dezertera deklarowanym, Wójt, Burmistrz, lub Prezydent, zniewolonym będzie wynagrodzić szkodę uczynioną półkowi w efektach skarbowych przez urlopnika zabranych, stosownie do Artykułu 6. niniejszego Dekretu, a gmina na miejsce nie stawiającego się, wybierze losem zastępcę dla półku, z którego urlopnik uszedł.

Artykuł 15.

Gdyby zaś okazało się że Wójt, Burmistrz, lub Prezydent, wiedział o ukrywającym się w gminie urlopniku, urlop swój przetrzymującym, a takowego nie przytrzymał, wtedy podług Artykułu 6. postąpiono będzie z nim.

Artykuł 16.

Ile razy stosownie do Artykułu 23. Dekretu Naszego 18. Stycznia 1810. Prezydent, Burmistrz, lub Wójt, będzie w przypadku sporządzenia wywodu słownego z człowieka nowo przybyłego do gminy i zameldowanego mu przez właściciela domu, w którym się znajduje, a nie będącego w stanie złożyć przyzwoitego zaświadczenia, szczególniejsza na to bacność dana bydź ma, czyli człowiek takowy do woyska należy, a jeżeli się należącym do woyska bydź okaże, w ten czas już, nie do właściwey gminy, lecz podług przepisów Artykułu 3. niniejszego Dekretu do najbliższey komendy woyskowej odesłanym bydź ma.

Artykuł 17.

Gdy Prezydent, Wójt, lub Burmistrz, w celu przekonania się, czyli człowiek obcy do gminy przybyty, jest do innęy gminy należącym, albo należącym do woyska, lub tylko do gatunku włóczędów uznał potrzebę przytrzymania lub aresztowania onegoż, takowe przytrzymanie lub aresztowanie dłużej nad 24. godzin trwać nie powinno, i Prezydent, Wójt, lub Burmistrz, po upłynieniu tego czasu, postąpi sobie z człowiekiem zatrzymanym podług przepisów do kondycyi człowieka stosownych.

Artykuł 18.

Każdy, któryby Podprefektowi, Prefektowi, lub Generalowi kommanderującemu w Departamencie donosił, że się znajduie w gminie zbieg lub urlopnik przetrzymujący czas zamierzony, skoro takowy schwytany będzie, odbierze nagrody złotych sto z funduszu kar mających się opłacać przez Urzędników przewinających.

Artykuł 19.

Generalowie-kommanderujący w Departamentach spowaznieni są śledzić potajemnie po wszelkich gminach, jeżeli się nieznajduie w nich zbieg lub urlopnik nie wracający, a takowego schwytawszy wezwać Prefekta o wymierzenie kary na niedbalego lub występnego Urzędnika.

Gdyby zaś potrzeba zbroynę rewizyi gminny iakowey okazać się kiedy miała, takowa tylko na przedstawienie Ministra Naszego Woyny za wyraźnem Naszém dozwoleciem nastąpić może.

Artykuł 20.

Gdy rozrządzenia w niniejszém Dekrecie zawarte są tylko upozasadkowaniem dokładniejszym przepisów Artykułu 47. Dekretu Naszego dnia 9. Maia 1808. oraz Artykułu 23. Dekretu Naszego 10. Stycznia 1810. mieć chcemy, aby też Urządzenia rozciągnione były i do tych zbiegów lub urlopników, którzy dotąd po gminach znajdują się.

Artykuł 21.

Kary pieniężne, tak od prywatnych iako i Urzędników w skutku niniejszego Dekretu ściągane do kass publicznych Powiatowych wpływać będą, zapłata jednak za efekta zbiegłego za pośrednictwem Prefekta lub Podprefekta do półku oddawana bydź ma prosto i przed wpływieniem onęy do kassy Powiatowey.

Dopełnienie niniejszemy Naszemy woli, i umieszczenie w Dzienniku Praw Ministrom Naszym Xięstwa Warszawskiego, w czym do którego należy, zalecamy.

(podp.) FREDERYK AUGUST

przez Króla: Min. Sekr. Stanu STAN. BREZA.

(L. S.)

Zgodno z oryginałem: Min. Sekr. Stanu STAN. BREZA.

PREFEKT DEPARTAMENTU ŁOMŻYŃSKIEGO

Pod datą 8. Czerwca r. b. Nr. $\frac{111}{189}$ z Czerwca 1812 mając sobie przez JW. Ministra Spraw Wewnętrznych, nadesłany dekret N. Pana w dniu 22. Maia r. b. wydany, wskazujący miejsce gdzie Wydziały policyi poprawczy urządowanie swe odbywać mają, komunikuję w słowach następnym:

WYPIS z Protokołu Sekretaryatu Stanu
w Pałacu Naszym w Dreźnie dnia 22. Maia 1812.

FREDERYK AUGUST,

z BŁĘŻY ŁASKI KRÓL SASKI, XIĘŻE WARSZAWSKI etc.

Przywołując do skutku artykuł 2. i 4. dekretu Naszego z dnia 10. Lutego r. b. na przedstawienie Ministra Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych, postanowiliśmy i stanowiamy co następuje:

Art. 1.

Ustanowimy w Departamencie Warszawskim trzy wydziały policyi poprawczy, wyznaczamy dla nich miejsca posiedzeń, dla dwóch w mieście Naszym stołecznym Warszawie, a dla trzeciego w Łęczycy.

Sąd oddzielny policyiny ustanowiony dla miasta Warszawy dekretem Naszym dnia 21. Września 1808 trudnić się odtąd będzie sądzeniem tych Spraw policyi prostey, które według art. 16. pod Nr. 2. dekretu z dnia 26. Lipca 1810 do Burmistrzów i Wójtów należą.

Art. 2.

W Departamentach Poznańskim, Płockim i Łomżyńskim pozostaną wydziały policyi poprawczy w miejscach gdzie zasiadały Sądy Podseńkowskie kryminalne.

Art. 3.

W Departamencie Kaliskim wyznaczamy miasto Kalisz i Piotrków. Powiaty należące do Sądu Podseńkowskiego kryminalnego w Sieradzu podzielone będą pomiędzy dopiero rzeczony wydziały policyi poprawczy w ten sposób: iż Powiaty Sieradzki i Wartki należące będą do wydziału Kaliskiego, a Szadkowski i Wieluński do Piotrkowskiego.

Art. 4.

W Departamencie Bydgoskim pozostaną wydziały policyi poprawczy w Bydgoszczy i w Toruniu, Powiaty należące dotąd do Sądu Podseńkowskiego kryminalnego w Brześciu, podzielone będą pomiędzy dwa rzeczony wydziały policyi poprawczy w ten sposób: iż Powiat Radzieiowski należący będzie do Bydgoszczy, a Powiat Brzeński i Kowalski do Torunia.

Art. 5.

Z osób należących do Sądów Podseńkowskich kryminalnych w Sieradzu i Brześciu i ich Subalternów, w części jedney utworzony zostanie nowo ustanowiony wydział policyi poprawczy w Warszawie, innych zaś przeznaczy Minister Sprawiedliwości do wydziału policyi poprawczy, gdzieby dla mnogości zatrudnień uznał potrzebę pomnożenia dotychczasowego składu osób.

Wykonanie niniejszemy Naszemy woli Ministrom Naszym, w czym do którego z nich należący będzie, a umieszczenie dekretu w dzienniku praw Naszemu Ministrowi Sprawiedliwości zalecamy.

(podp.) FREDERYK AUGUST

przez Króla: Min. Sekr. Stanu STAN. BREZA.

(L. S.)

Zgodno z oryginałem: Min. Sekr. Stanu STAN. BREZA.

podając tenże dekret do publiczney wiadomości, obowiązuję WW. Wójtów gminnych i JPP. Burmistrzów do onego stosować się.

Łomża, dnia 11. Czerwca 1812.

ŁASOCKI.

WIERZBICKI, S. J.

PREFEKT DEPARTAMENTU ŁOMŻYŃSKIEGO

Z wyraźnego upoważnienia JW. Ministra Spraw Wewnętrznych na dniu 30. Maia r. b. Nr. $\frac{115}{153}$ z Maia 1812 zakomunikowanego, urządzenia względem zatrudnienia się sądzeniem Spraw policyi prostey, przez P. Sąd kryminalney Sprawiedliwości Departamentów Płockiego i Łomżyńskiego wydane, w słowach następnym do publiczney wiadomości podaje, i WW. Wójtom gminnym, niemniéy JPP. Burmistrzom do takowegoż urządzenia ściśle stosować się zalecam.

Łomża, dnia 11. Czerwca 1812.

ŁASOCKI.

WIERZBICKI, S. J.

SĄD KRYMINALNEY SPRAWIEDLIWOŚCI

Departamentów Płockiego i Łomżyńskiego

Gdy dekretem N. Pana z dnia 26. Lipca 1810 w Nr. 20. i 19. Lutego r. b. w Nr. 41. dziennika praw umieszczonych, udzielona jest wła-

dza sądzenia Spraw policyi prostej, prócz Podsejdków cywilnych, Burmistrzom i Wóytom, z oddaniem w tój mierze Sądowi Naszemu dozoru; przeto zalecamy ninieyszém, tak UUr. Wóytom gmin, iako też JPP. Burmistrzom miał w Departamentach Plockim i Łomżyńskim, ażeby Sodom policyi poprawczey, co do przedmiotów Sądowych nayscisleyszą uległość w zadosyc uczynieniu poleceń i składaniu Rapportów zachowali. Przytym nadmieniamy: iż w sądzeniu Spraw mają się ściśle pilnować wskazanych sobie granic Art. 15, 16, 20, 21 i 22 dekretem N. Pana z dnia 26. Lipca 1810 roku w Nr. 20. dziennika praw umieszczonego. Plock, dnia 1. Maia 1812.

Jałowiecki, Sęd.

Trzeciński, S.

Burmistrz

Miasta Departamentowego Łomży.

W dniu 23. Września roku 1811. znalazła Małgorzata Boryszewska w Kościele Farnym Łomżyńskim dwa zegarki kieszonkowe, które do Depozytu podpisanego nie dawnie złożone zostały, wzywa się ninieyszym właściciela, któremu się po udowodnieniu własności i po zwroccniu expensy, jeżeli się w przeciągu roku iednego i dni sześć od daty znalezienia upływających z dniem 29. Września r. b. zgłosi, też zegarki zwrócone, lub w przypadku nie zgłoszenia się, kobiecie która je znalazła, wydane zostaną.

Dań w Łomży, dnia 3. Maia 1812.

Kinastowski.